

Datum

Zie verzenddatum rechtsonder

Ons kenmerk

PZH-2026-893796050

DOS-2019-0005750

Onderwerp

Guiding WENR-rapport 'Ontwikkeling stikstofdepositie Natura-2000 gebieden in Zuid-Holland'

Het rapport 'Ontwikkelingen stikstofdepositie Natura-2000 gebieden in Zuid-Holland' is gemaakt in opdracht van de provincie Zuid-Holland. Het geeft een beeld van de ontwikkeling van de depositie in de natuurgebieden gerelateerd aan de Kritische Depositie Waarde (KDW) en de prognoses richting 2030. Daarnaast gaat het rapport in het bijzonder in op de effecten van zonering in de directe omgeving van Natura 2000-gebieden.

Waar komt de depositie in Zuid-Hollandse natuurgebieden vandaan en hoe ontwikkelt zich dat?

Het rapport toont aan dat in de meeste gebieden de buitenlandse depositiebijdrage het grootst is, gevolgd door de landbouw (ammoniak). Daarna levert mobiliteit de grootste bijdrage (stikstofoxiden). De bijdrage van de industrie is slechts enkele procenten.

In de komende jaren worden de grootste dalingen verwacht in de sector mobiliteit. Ook de uit het buitenland afkomstige emissies nemen in de prognoses (op basis van vastgesteld beleid) in de komende jaren fors af. In de landbouw wordt voorlopig slechts een beperkte daling verwacht, van tussen de 6 en 12% in 2030 t.o.v. 2023.

Hoe staat het met de stikstofdepositie in de Zuid-Hollandse natuurgebieden?

In Zuid-Holland ligt al meer dan 75% van de stikstofgevoelige natuur onder de KDW en in de prognoses gaat dit percentage nog licht omhoog. Dit is gemiddeld over heel Zuid-Holland het geval, in sommige gebieden is een veel groter deel van de natuur overbelast. Zo ligt in Natura 2000-gebied Nieuwkoopse Plassen & De Haeck maar 43% van de stikstofgevoelige natuur onder de KDW en in het Lingegebied & Diefdijk Zuid is dit het geval voor 67%. Vooral bij de Nieuwkoopse Plassen is de prognose niet positief; zonder (extra) maatregelen blijft het percentage onder de KDW steken op de huidige 43% in 2030.

Wat is de mogelijke impact van reductiemaatregelen nabij Natura 2000?

In het onderzoek is gekeken naar de impact vanuit de landbouw in de eerste kilometers rond alle stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden in Zuid-Holland. In veel gebieden is die impact beperkt, vooral door de beperkte aanwezigheid van agrariërs in de directe omgeving. Bij de Nieuwkoopse Plassen & De Haeck komt er wel een behoorlijk aandeel van de depositie uit de directe omgeving van het Natura 2000-gebied, gemiddeld zo'n 82 mol per hectare per jaar. Dat is zo'n 17% van de totale depositiebijdrage uit de landbouw. De landbouw in de directe omgeving (<2km), goed voor minder dan 1% van de landelijke landbouwemissie (~0,2%) is daarmee goed voor 17% van de depositie op het Natura 2000-gebied. Emissie verminderen in de directe omgeving, bijvoorbeeld met het instellen van een stikstofzonering

waarbinnen reducerende maatregelen gelden, is daarmee een efficiënte manier om de depositie te verlagen.

Hoe groot moet een stikstofzone zijn om effectief te zijn?

In het onderzoek is gekeken naar de effectiviteit van een overgangszone van 250 meter, 500 meter, 1000 meter en 2000 meter. Ook is er specifiek gekeken naar het effect van de emissie die plaats vindt binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied. In de berekeningen is uitgegaan van het totale effect van alle emissie uit de landbouw. Het reduceren van 50% van de emissies in een eventuele zone zou daarmee ook tot een halvering van de depositie leiden die afkomstig is uit een bepaalde zone.

Tabel 8 van het rapport (hieronder weergegeven, op pagina 20 van het rapport) toont de hoeveelheid emissie in een bepaalde zone en de hoeveelheid depositie waar deze emissie toe leidt. Zoals verwacht is het effect van de emissie binnen het Natura 2000-gebied en in de directe omgeving (eerste 250 meter) het grootst. De 13% van de emissie die afkomstig is van binnen het gebied en de eerste 250 meter (van de totale emissie in de eerste 2000 meter) leidt tot de helft van de depositie van een mogelijke 2000 meter zonering. De volgende 13% van de emissie – afkomstig uit de zone 250-500 meter – leidt nog tot 10% van de depositie. De emissie uit de zone 1000 tot 2000 meter bedraagt 54% van het totaal (binnen 2000 meter) en leidt tot maar 25% van de depositie. Dit laat duidelijk zien dat het effect van zonering met de afstand afneemt.

Tabel 8 De ammoniakemissie (ton NH₃) en bijbehorende gemiddelde stikstofdepositie (mol N/ha/jaar) op de stikstofgevoelige delen van de Nieuwkoopse Plassen & De Haeck door de bijdrage van de landbouw in Zuid-Holland, uitgesplitst naar stal- en opslagemissies (stallen) en de aanwending en beweidingsemissies (percelen) in de verschillende zones rondom de begrenzing van het Natura 2000-gebied (bron: INITIATOR, OPS).

Zone	Emissie (* 1000 kg NH ₃)			Depositie(mol/ha/jaar)			Relatieve bijdrage van totaal 2km-zone	
	stallen	percelen	totaal	stallen	percelen	totaal	emissie	depositie
binnen N2000	0	13	13	0	18	18	7%	22%
0-250m	8	5	12	20	3	23	6%	28%
250-500m	12	12	24	3	5	8	13%	10%
500-1000m	14	24	38	5	7	12	20%	15%
1000-2000m	35	68	103	7	14	21	54%	25%
Totaal 2km zone	69	122	190	35	47	82	100%	100%

Zone van 250 meter als uitgangspunt

De keuze voor een afstand hangt sterk af van het gewenste doelbereik (hoeveel depositievermindering) en de zwaarte van de maatregelen die genomen moeten worden in een dergelijke zone. Vergaande maatregelen in een kleine zone kunnen hetzelfde effect hebben als minder vergaande maatregelen in een grotere zone.

Het onderzoek laat wel zien dat de effectiviteit van een overgangszone rond Nieuwkoop na 250 meter aanzienlijk lager is dan in de eerste 250 meter en in het natuurgebied zelf. Op

basis van die constatering is er in de vervolgitwerking SANE ([PZH-2025-881707191](#)) gekozen voor het inzetten op een zone van 250 meter.